

Какво представлява грипът?

Грипът е инфекциозно респираторно заболяване, което се причинява от инфекция с грипен вирус. В Европа грипът се проявява през зимата под формата на сезонни грипни епидемии.

Според оценки до 50 милиона души се заразяват ежегодно със сезонен грипен вирус в Европейския съюз (ЕС)/Европейското икономическо пространство (ЕИП).

Животните също могат да се заразят с грип (например птичи или свински грип), а в някои случаи могат да предадат заразата на хора.

Освен сезонни епидемии новите грипни вируси могат понякога да възникнат и да причинят пандемия. Пандемията от грипен вирус е бързото разпространение на нов вирус на човешкия грип по света.

Какви са симптомите на грипа?

Не всеки заразен с грипен вирус се разболява. Типичните симптоми на грипоболните са:

- повишена температура или треска;
- главоболие;
- болка в мускулите;
- Общо чувство на неразположение;
- хрема;
- възпалено гърло;
- кашлица.

Тежестта на заболяването е много различна — от безсимптомно протичане до тежко заболяване. При случаите без усложнения симптомите отшумяват от само себе си в рамките на една седмица от началото на инфекцията.

Какви са усложненията на грипа?

Усложненията на грипната инфекция включват, наред с други, пневмония и енцефалит (възпаление на мозъка).

Тежки заболявания и усложнения настъпват по-често при най-малките деца, хората в напреднала възраст с крехко здраве и някои рискови от медицинска гледна точка групи. Дори при това положение около половината от децата и възрастните в трудоспособна възраст, при които се налага приемане в отделения за интензивно лечение, са без предходни здравословни състояния.

Как се разпространява грипът?

Грипът се разпространява лесно от човек на човек, предимно чрез директен контакт със секрети от заразени пациенти, например капки с течност, която се отделя при кашлица или издишване. Вирусите мога да се предават също чрез секрети по ръцете или кърпи и чрез допир до заразени повърхности.

Кой е застрашен от грип?

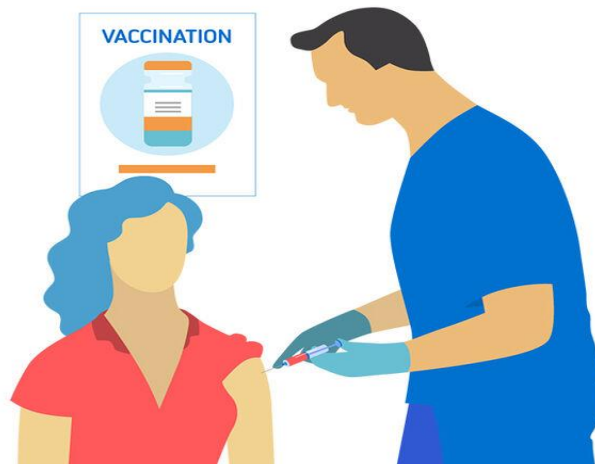
Грипните вируси заразяват приблизително 20 % от населението всяка година, а един на четири души развива симптоми.

Децата се заразяват малко по-често от възрастните поради недоразвитата си имунна система. Също така е по-вероятно децата да се заразят поради лошите си хигиенни практики.

Високорисковите групи са:

- хора в напреднала възраст
- хора от всяка възраст с хронични медицински състояния (например със сърдечни, белодробни и респираторни заболявания, диабет или заболявания на имунната система),
- бременни жени и
- деца на възраст под пет години.

По-вероятно е тези хора да прекарат по-тежко заболяването, отколкото хората, които по принцип са здрави.

Как може да се предотврати грип?

Ваксинацията е най-ефективният начин за предотвратяване на грип. Държавите — членки на ЕС, препоръчват ваксинация против сезонния грип за рисковите групи, например хората в напреднала възраст, хората на възраст от 50 до 65 години, в зависимост от държавата, и отделни лица с хронични медицински състояния.

Световната здравна организация (СЗО) и ЕС (1) препоръчват също така на държавите да разширят ваксинирането и да покрият работещите в общественото здравеопазване. Повечето държави — членки на ЕС, спазват препоръките на СЗО за ваксиниране на бременни жени, а някои спазват препоръките за ваксиниране на здрави деца на възраст 6 месеца — 5 години.

Необходимо е ежегодно актуализиране на ваксините за сезонен грип, тъй като грипните вируси се променят непрекъснато.

Как се лекува грипната инфекция?

За повечето случаи на грип на пациентите се препоръчва да останат на легло и да пият много течности, за да преборят симптомите. Оставането вкъщи намалява също риска от заразяване на други хора. Пациентите са съветвани да търсят медицински съвет, ако състоянието им продължава да се влошава.

Ако се приемат веднага след началото на заболяването, противовирусните лекарства са безопасна и ефективна мярка за лечение на грипа. Като цяло те се препоръчват за хоспитализирани, тежки или бързо прогресиращи случаи и високорискови групи.

В някои случаи пациентите развиват бактериални усложнения вследствие на грипната инфекция и се налага да бъдат лекувани с антибиотици.

Министерство на здравеопазването разработи Национална програма за подобряване на ваксинопрофилактиката на сезонния грип 2019-2022 г. Тази година, в рамките на програмата са осигурени 190 хил. ваксини, като ваксина срещу сезонния грип може да си постави всеки български гражданин на и над 65 години, **безплатно**. Целева група на Националната програма са най-уязвимите – а именно лицата в напреднала възраст, при които тежкото протичане и усложнения намаляват до 60%, а смъртните случаи – до 80%.

Ваксините срещу грип и срещу COVID-19 могат да бъдат приложени едновременно, като единственото условие е да не се поставят на една и съща ръка. Ваксинацията срещу коронавируса няма общо с тази срещу грипа. Става дума за различни ваксини срещу различни вируси.

Щамовете, срещу които са насочени противогрипните ваксини, през сезон 2022/2023 са:

A/Victoria/2570/2019 (h1n1);

A/Darwin/9/2021 (h3n2);

B/Australia/1359417/2021 (b/ Victoria lineage);

B/Phuket/3073/2013 (b/Yamagata lineage).